การสร้างแบบฝึกดนตรีรูปแบบแตรวง ตามแนวคิดการบรรเลงแตรวงชาวบ้าน: แตรวงกุหลาบโชว์*

THE DEVELOPMENT OF THAI STYLE BRASS BAND EXERCISES ACCORDING TO THAI FOLK BRASS BAND KU – LARB SHOW BRASS BAND

พันธะศักดิ์ ฐานโพธิ์[1] และ ณานิก หวังพานิช[2]

Pantasak Tanpho[1] and Chanick Wangphanich[2]

[1-2]วิทยาลัยนาฏศิลปอ่างทอง

[1-2]Angthong College of Dramatic Art, Thailand

Corresponding author E-mail: Pantasak10gmail.com

วันที่รับบทความ : 8 กรกฎาคม 2569; วันแก้ไขบทความ 21 กรกฎาคม 2569; วันตอบรับบทความ : 23 กรกฎาคม 2569

Received 8 July 2026; Revised 21 July 2026; Accepted 23 July 2026

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อสร้างแบบฝึกดนตรีรูปแบบแตรวง ตามแนวคิดการบรรเลงแตรวงชาวบ้าน: แตรวงกุหลาบโชว์ 2) เพื่อหาประสิทธิภาพของแบบฝึกดนตรีรูปแบบแตรวง ตามแนวคิดการบรรเลงแตรวงชาวบ้าน: แตรวงกุหลาบโชว์ เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณเก็บข้อมูลกับนักเรียนสาขาดุริยางค์สากลระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1 – 3 วิทยาลัยนาฏศิลปอ่างทอง สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 20 คน เป็นการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง โดยแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มเครื่องลมไม้ กลุ่มเครื่องลมทองเหลือง และกลุ่มเครื่องกระทบ วิธีการดำเนินวิจัยคือ 1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบฝึกดนตรีรูปแบบแตรวง ตามแนวคิดการบรรเลงแตรวง

* พันธะศักดิ์ ฐานโพธิ์ และ ณานิก หวังพานิช. (2569). การสร้างแบบฝึกดนตรีรูปแบบแตรวง ตามแนวคิดการบรรเลงแตรวงชาวบ้าน: แตรวงกุหลาบโชว์. วารสารสหศาสตร์การพัฒนาสังคม, 4(5), 924-934.

Pantasak Tanpho and Chanick Wangphanich. (2026). The Development Of Thai Style Brass Band Exercises According To Thai Folk Brass Band Ku – Larb Show Brass Band. Journal of Interdisciplinary Social Development, 4(5), 924-934.;

DOI: https://doi.org/10.

Website: https://so12.tci-thaijo.org/index.php/JISDIADP/

ชาวบ้าน: แตรวงกุหลาบโชว์และการหาประสิทธิภาพเพื่อกำหนดขอบเขตเนื้อหา 2. ตรวจสอบความเที่ยงตรง(Validity)ของแบบฝึกการบรรเลงดนตรีรูปแบบแตรวงโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 คน เพื่อตรวจสอบประเมินความถูกต้องเหมาะสมที่จะนำไปใช้ในการเรียนการสอนการบรรเลงดนตรีรูปแบบแตรวง 3. หาประสิทธิภาพแบบฝึกดนตรีรูปแบบแตรวง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1. ประสิทธิภาพของชุดฝึกจาการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านมีค่าเท่ากับ 4.49 อยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสม 2. แบบฝึกการบรรเลงดนตรีรูปแบบแตรวงที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.19/97.96 นั่นคือแบบฝึกทักษะมีประสิทธิภาพของกระบวนการที่ระดับ 81.19 และมีประสิทธิภาพผลลัพธ์ที่ระดับ 97.96 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 สามารถนำความรู้ที่ได้ไปปรับใช้เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาคู่มือวิธีการฝึกไปสู่นักเรียน นักศึกษา สถาบันการศึกษารวมถึงบุคคลที่สนใจทางด้านวัฒนธรรมแตรวงชาวบ้านมุ่งสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต

คำสำคัญ: แตรวง, แบบฝึกหัดดนตรี, ดนตรีพื้นบ้าน

Abstract

This quantitative research aimed to: 1) develop music exercise materials for brass bands based on the folk performance concepts of the Kularb Show brass band, and 2) determine the efficiency of these developed music exercise materials.The sample group consisted of 20 students majoring in Western Music (Vocational Certificate level, Years 1–3) at Angthong College of Dramatic Arts, Bunditpatanasilpa Institute, during the first semester of the 2023 academic year, selected through purposive sampling. The sample was divided into three instrument groups: woodwinds, brass, and percussion.The research methodology involved three steps 1. Reviewing relevant literature and research on music exercise creation based on folk brass band concepts and efficiency evaluations to define the content scope. 2. Evaluating content validity through expert review by three specialists to ensure the suitability of the exercises for instructional use. 3. Assessing the efficiency of the music exercises using basic statistical analysis.

The research findings revealed that 1. The quality of the exercise materials evaluated by the three experts yielded an average score of 4.49, indicating an appropriate level for instructional use. 2. The developed music exercise materials achieved an efficiency process/result ratio (E1/ E2) of 81.19/97.96. The process efficiency **(** E1) reached 81.19% and the outcome efficiency (E2) reached 97.96%, both exceeding the standard 80/80 threshold. These findings suggest that the exercise materials can be applied as a practical guide for students, educational institutions, and individuals interested in local brass band culture to promote lifelong learning.

Keywords: Brass Band, Music Exercises, Folk Music

บทนำ

ดนตรีตะวันตกได้เข้ามามีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาทางดนตรีในสังคมไทยมาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่สมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น โดยเกิดกระบวนการปรับตัวและผสมผสานกับวัฒนธรรมดนตรีไทยจนกลายเป็นรูปแบบดนตรีเฉพาะถิ่นที่มีเอกลักษณ์ของตนเอง หนึ่งในรูปแบบดนตรีที่สะท้อนกระบวนการผสมผสานดังกล่าวอย่างชัดเจน คือ “แตรวง” ซึ่งมีรากฐานมาจากวงดนตรีเครื่องเป่าทองเหลืองของตะวันตก (Brass Band) และต่อมาได้รับการพัฒนาในบริบทของดนตรีทหาร (Military Band) ก่อนจะถูกนำมาปรับใช้ให้สอดคล้องกับบริบททางสังคมและวัฒนธรรมของไทย (ศิวกานต์ ปทุมสูติ, 2548) พัฒนาการของแตรวงในประเทศไทยเริ่มปรากฏอย่างเป็นรูปธรรมตั้งแต่สมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องในสมัยรัชกาลที่ 5 ถึงรัชกาลที่ 7 จนกลายเป็นพื้นฐานสำคัญของการจัดตั้งกองดุริยางค์ทหารในเวลาต่อมา นอกจากบทบาทในระบบดนตรีราชการและทหารแล้ว แตรวงยังได้แพร่กระจายสู่สังคมชุมชนและพัฒนาเป็น “แตรวงชาวบ้าน” ซึ่งมีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างจากแตรวงแบบราชการ โดยเน้นการบรรเลงเพื่อความบันเทิง การแห่ และการประโคมในพิธีกรรมทางสังคม เช่น งานศพ งานบวช งานแต่งงาน และงานเทศกาลต่าง ๆ (พงษ์ศิลป์ อรุณรัตน์, 2552)

แตรวงชาวบ้านพบแพร่หลายโดยเฉพาะในพื้นที่ภาคกลางและกลุ่มจังหวัดลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา ลักษณะสำคัญของการบรรเลงแตรวงชาวบ้านคือความสนุกสนาน ความเป็นกันเอง

และความยืดหยุ่นในการแสดง โดยมักไม่มีเวทีการแสดงที่ตายตัว และใช้เครื่องดนตรีหลักเพียงสองกลุ่ม คือ เครื่องเป่าและเครื่องตี (ศิวกานต์ ปทุมสูติ, 2548) การถ่ายทอดองค์ความรู้ส่วนใหญ่ยังคงอาศัยระบบ “มุขปาฐะ (Oral Tradition)” ผ่านการเรียนรู้จากการสังเกต การจดจำ และการฝึกปฏิบัติร่วมกับครูดนตรีหรือสมาชิกในวง มากกว่าการเรียนรู้ผ่านระบบโน้ตหรือเอกสารทางวิชาการ (พงษ์ศิลป์ อรุณรัตน์, 2552) แม้ว่าแตรวง ชาวบ้านจะมีบทบาทสำคัญต่อวัฒนธรรมดนตรีพื้นบ้านของไทย และได้รับการประกาศให้เป็น “มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของชาติ” โดยกรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม เมื่อปี พ.ศ. 2557 (กรมส่งเสริมวัฒนธรรม, 2557) แต่อย่างไรก็ตาม องค์ความรู้เกี่ยวกับรูปแบบการบรรเลง เทคนิคการฝึก และกระบวนการถ่ายทอดดนตรีแตรวงชาวบ้านยังคงขาดการบันทึกและพัฒนาในรูปแบบเชิงวิชาการอย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะในด้าน “สื่อการเรียนรู้และแบบฝึกดนตรี” ที่สามารถนำไปใช้ในระบบการศึกษาดนตรีได้ (คมกริช การดี, 2562)

คณะแตรวงกุหลาบโชว์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา นับเป็นหนึ่งในคณะแตรวงชาวบ้านที่มีชื่อเสียงและมีบทบาทสำคัญต่อการสืบทอดวัฒนธรรมแตรวงในภาคกลาง ก่อตั้งขึ้นเมื่อประมาณ พ.ศ. 2504 โดยนายกุหลาบ ธนีรมย์ และต่อมาได้รับการสืบทอดการบริหารจัดการโดยนายบุญลือ ธนีรมย์ (ศูนย์ข้อมูลกลางวัฒนธรรม, 2555) คณะดนตรีดังกล่าวสามารถดำรงอยู่ในสังคมไทยมาอย่างยาวนานกว่า 60 ปี โดยมีการปรับตัวให้สอดคล้องกับบริบททางสังคมในแต่ละยุคสมัย ทั้งในด้านการบริหารจัดการวง การพัฒนาบุคลากร การจัดการบทเพลง และรูปแบบการแสดง ส่งผลให้คณะสามารถรักษาเอกลักษณ์ของแตรวงชาวบ้านไว้ได้ ขณะเดียวกันก็สามารถเข้าถึงสังคมร่วมสมัยผ่านการเผยแพร่ผลงานในสื่อสาธารณะและรายการโทรทัศน์ต่าง ๆ (วิศรุต สุวรรณประเสริฐ, 2564) อย่างไรก็ตาม แม้ว่าการบรรเลงของคณะแตรวงกุหลาบโชว์จะสะท้อนรูปแบบการบรรเลงแตรวงชาวบ้านที่มีเอกลักษณ์และมีคุณค่าทางวัฒนธรรม แต่แนวคิด เทคนิค และกระบวนการฝึกซ้อมของวงยังไม่ได้รับการรวบรวม วิเคราะห์ และพัฒนาเป็น “แบบฝึกดนตรี” ที่สามารถใช้เป็นสื่อการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนดนตรีในระบบการศึกษาได้อย่างเป็นรูปธรรม (คมกริช การดี, 2562)

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาแนวคิดการบรรเลงของแตรวงชาวบ้านผ่านกรณีศึกษาคณะแตรวงกุหลาบโชว์ เพื่อนำองค์ความรู้ดังกล่าวมาพัฒนาเป็น “แบบฝึกดนตรีรูปแบบแตรวง” ที่สามารถนำไปใช้ในการฝึกทักษะการบรรเลงสำหรับผู้เรียนดนตรี โดยเฉพาะนักเรียนในสถาบันการศึกษาด้านศิลปวัฒนธรรม ซึ่งไม่เพียงแต่จะช่วยส่งเสริมการพัฒนาทักษะ

ทางดนตรีเท่านั้น แต่ยังเป็นการอนุรักษ์ ถ่ายทอด และต่อยอดองค์ความรู้ทางดนตรีพื้นบ้านให้คงอยู่ในระบบการศึกษาและสังคมไทยต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสร้างแบบฝึกดนตรีรูปแบบแตรวง ตามแนวคิดการบรรเลงแตรวงชาวบ้าน: แตรวงกุหลาบโชว์

2. เพื่อหาประสิทธิภาพของแบบฝึกดนตรีรูปแบบแตรวง ตามแนวคิดการบรรเลงแตรวงชาวบ้าน: แตรวงกุหลาบโชว์

สมมติฐานการวิจัย

แบบฝึกดนตรีรูปแบบแตรวง ตามแนวคิดการบรรเลงแตรวงช้าวบ้าน: แตรวงกุหลาบโชว์ มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

การทบทวนวรรรกรรม

1. ณัฏฐนิช นักปี่และกมลธรรม เกื้อบุตร (2564) ได้จัดทำหลักสูตรท้องถิ่น “แตรวง” ที่พัฒนาขึ้น ประสบความสำเร็จในการนำคลังความรู้จากภูมิปัญญาและบริบทจริงของชุมชน (เครื่องเป่าผสมเครื่องตี เน้นความสนุกสนานครึกครื้น) มาเปลี่ยนเป็นบทเรียนอย่างเป็นระบบ ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะการเล่นดนตรี ตระหนักถึงคุณค่าวัฒนธรรมท้องถิ่น และสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาตนเอง อาชีพ เศรษฐกิจ และชุมชนได้อย่างเป็นรูปธรรม

2. พัทธรินทร์ หลำชม (2566) ศึกษาเรื่องการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องดนตรีสากล เพื่อพัฒนาทักษะพื้นฐานทางดนตรีสากล สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมนี้เป็นไปตามสมมติฐาน เนื่องมาจากกระบวนการสร้างเครื่องมือที่มีระบบ ตั้งแต่การวิเคราะห์หลักสูตรและเนื้อหา การกำหนดจุดประสงค์อย่างชัดเจน ตลอดจนผ่านการตรวจประเมินคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญทั้งด้านเนื้อหาและการผลิตสื่อ รวมถึงการทดลองใช้ (Try-out) กับนักเรียนกลุ่มอื่นเพื่อปรับปรุงแก้ไข ทำให้ชุดกิจกรรมมีความสมบูรณ์และสามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผลการพัฒนา

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือ มีประสิทธิภาพ E1/E2 เท่ากับ 82.96/80.80 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้

การสร้างหลักสูตรโดยมีแบบฝึกทักษะเป็นสื่อใช้ประกอบการสอน ผู้สอนสร้างและพัฒนาขึ้นเพื่อให้ผู้ฝึกได้ลงมือปฏิบัติ เพื่อฝึกทักษะและพัฒนาทักษะของผู้ฝึก ทำให้ผู้ฝึกได้ทบทวนความรู้ รู้จักจดจำ พึงพอใจอยากจะเรียนรู้ เพิ่มความแม่นยำของทักษะอย่างเป็นระบบ เพิ่มความชำนาญทางด้านทักษะตามความสามารถของผู้ฝึกได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การสร้างแบบฝึกดนตรีรูปแบบแตรวง ตามแนวคิดการบรรเลงแตรวงชาวบ้าน: แตรวงกุหลาบโชว์เป็นวิจัยเชิงปริมาณ มีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

การเลือกประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่จะศึกษาเป็นนักเรียนสาขาดุริยางค์สากล ระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ ปีที 1 – 3 วิทยาลัยนาฏศิลปอ่างทอง สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 20 คน โดยแบ่งเป็นกลุ่มเครื่องดนตรีสากล 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มเครื่องลมไม้ กลุ่มเครื่องลมทองเหลือง และกลุ่มเครื่องกระทบซึ่งเป็นการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง ใช้เวลาในคาบเรียนวิชาชมรมดนตรีสากล โดยใช้เวลาตั้งแต่ 14.00 น.- 17.00 น.

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ
2. แบบสอบถามนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มประชากร
3. แบบประเมินทักษะการบรรเลงดนตรีรูปแบบแตรวง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ดำเนินการสอบถามความเหมาะสมของการสร้างแบบฝึกดนตรีรูปแบบแตรวง ตามแนวคิดการบรรเลงแตรวงชาวบ้าน: แตรวงกุหลาบโชว์ ที่เรียนกลุ่มสาระดนตรีสากล ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มประชากรจำนวน 5 คน (ครั้งที่ 1)

2. ดำเนินการสอบถามความเหมาะสมของการสร้างแบบฝึกดนตรีรูปแบบแตรวง ตามแนวคิดการบรรเลงแตรวงชาวบ้าน: แตรวงกุหลาบโชว์ ที่เรียนกลุ่มสาระดนตรีสากล ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มประชากรจำนวน 5 คน (ครั้งที่ 2)

3. ดำเนินการหาประสิทธิภาพเชิงประจักษ์ของ การสร้างแบบฝึกดนตรีรูปแบบแตรวงตามแนวคิดการบรรเลงแตรวงชาวบ้าน: แตรวงกุหลาบโชว์กับกลุ่มประชากร จำนวน 20 คน โดยใช้เวลาในการทดลอง 12 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 1 ครั้ง ครั้งละ 3 ชั่วโมง รวม 36 ชั่วโมง

4. ประเมินทักษะการบรรเลงดนตรีรูปแบบแตรวง ตามแนวคิดการบรรเลงแตรวงชาวบ้าน: แตรวงกุหลาบโชว์ เบื้องต้น

5. วิเคราะห์ สรุป และอภิปรายผล

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ตรวจสอบคุณภาพแบบฝึกดนตรีรูปแบบแตรวง ตามแนวคิดการบรรเลงแตรวงชาวบ้าน: แตรวงกุหลาบโชว์ กับนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที 1 – 3 วิทยาลัยนาฏศิลปอ่างทอง สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ โดยผู้เชี่ยวชาญด้วยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และ ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruency) มีประสิทธิภาพเท่ากับ 4.49 อยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสม

2. หาประสิทธิภาพแบบฝึกดนตรีรูปแบบแตรวง ตามแนวคิดการบรรเลงแตรวงชาวบ้าน: แตรวงกุหลาบโชว์ สำหรับนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที 1 – 3 วิทยาลัยนาฏศิลปอ่างทอง สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ด้วยการหา ประสิทธิภาพเชิงประจักษ์ (E1/E2 Efficiency Index)

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการสร้างและหาประสิทธิภาพ แบบฝึกดนตรีรูปแบบแตรวง ตามแนวคิดการบรรเลงแตรวงชาวบ้าน:แตรวงกุหลาบโชว์ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. สร้างแบบฝึกดนตรีรูปแบบแตรวง ตามแนวคิดการบรรเลงแตรวงชาวบ้าน:แตรวงกุหลาบโชว์สำหรับนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพดนตรีสากลชั้นปีที 1 – 3 วิทยาลัยนาฏศิลปอ่างทอง สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 และ 2. เพื่อหาประสิทธิภาพของการสร้างแบบฝึกดนตรีรูปแบบแตรวง ตามแนวคิดการบรรเลงแตรวงชาวบ้าน:แตรวงกุหลาบโชว์ ให้มีมาตรฐานตามเกณฑ์ 80/80 ซึ่งมีผลการวิเคราะห์แบ่งได้ดังนี้

1. สร้างชุดแบบฝึกดนตรีรูปแบบแตรวง ตามแนวคิดการบรรเลงแตรวงชาวบ้าน: แตรวงกุหลาบโชว์

ตารางที่ 1 กระบวนการถ่ายทอดความรู้ของแตรวงกุหลาบโชว์ นายกุหลาบ ธนีรมย์ และเครือข่ายศิลปินในสายตระกูล

ขั้นตอน	วิธีการสอน	เป้าหมาย
ขั้นปูพื้นฐาน	การลากเสียง (Long Tones) และการคุมลม	เพื่อให้มีกำลังในการเป่าระยะยาว ขณะเดินแห่
ขั้นต่อเพลง	ครูนำ-ศิษย์ตาม (Mimicry) โดยไม่ใช้โน้ต	เพื่อฝึกทักษะการฟัง (Ear Training) และการจดจำทางเพลง
ขั้นใส่ลีลา	สอนการขยับร่างกายและการสอดแทรก “ลูกเล่น”	เพื่อสร้างความสนุกสนาน (Showmanship)
ขั้นรวมวง	ฝึกการฟังเสียงเพื่อนร่วมวงและการคุมจังหวะกลอง	เพื่อความพร้อมเพรียงในขณะเคลื่อนที่

1.1. ผลการตรวจสอบความเหมาะสม (Trial Run) กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง 5 คน

ครั้งที่ 1 มีประสิทธิภาพเฉลี่ยร้อยละ 12.9

ครั้งที่ 2 (หลังปรับปรุง) มีประสิทธิภาพเฉลี่ยร้อยละ 17.8

1.2 ผลการประเมินเความเหมาะสม (Rating Scale) จากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน มีค่าผลรวมเฉลี่ย 4.49 สรุปผลการประเมิน เหมาะสมมาก

1.3 ผลการประเมินความเที่ยงตรง (Index of Congruency) ค่าเฉลี่ยเที่ยงตรง 0.33 สรุปผลการประเมิน ใช้ได้

2. ผลการหาประสิทธิภาพและประสิทธิผลเชิงประจักษ์ผลการหาประสิทธิภาพและประสิทธิผลของแบบฝึกฯ กับกลุ่มตัวอย่าง 20 คน พบว่ามีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 80/80

ตารางที่ 2 แสดงผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพการทดสอบระหว่างเรียน (E1) และการทดสอบหลัง เรียน (E2)

นักเรียน	ค่าเฉลี่ยร้อยละของคะแนนรวม ระหว่างเรียน	ค่าเฉลี่ยร้อยละของคะแนนรวม หลังเรียนเรียน
1	82.30	97.93
2	80.00	96.55
3	79.23	95.86
4	83.07	95.86
5	84.61	99.31
6	82.30	98.62
7	78.46	97.24
8	79.23	99.31
9	76.92	98.62
10	83.84	97.93
11	84.61	97.24
12	79.23	97.24
13	75.38	95.86
14	80.76	100
15	82.23	99.31
16	83.07	98.61
17	82.23	97.95
18	83.07	97.95
19	80.76	99.31
20	82.30	96.61
คะแนนรวม	1748	2841
ค่าเฉลี่ย ร้อยละ	81.19	97.96
E1/E2 = 81.19/97.96		

อภิปรายผล

แบบฝึกหัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพรวม (81.19/97.96) โดยมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ย (97.96) ซึ่งแสดงให้เห็นว่านักเรียนที่เข้าร่วมโครงการได้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด

1. ประสิทธิภาพของแบบฝึกฯ (81.19/97.96) การที่แบบฝึกฯ มีประสิทธิภาพผ่านเกณฑ์ที่ตั้งไว้เนื่องจาก มีการสร้างอย่างเป็นขั้นตอนโดยเน้น นักเรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบและเรียนรู้จาก กระบวนการกลุ่ม ทำให้เกิดการพัฒนาทั้งสติปัญญา สังคม และอารมณ์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมบัติ เวชกามา (2554) ที่ระบุว่าการสืบทอดแตรวงชาวบ้านเริ่มต้นจากการถ่ายทอดหลักการปฏิบัติพื้นฐานเบื้องต้นก่อนที่ผู้ฝึกจะไปหาประสบการณ์เพิ่มเติม

2. คะแนนผลสัมฤทธิ์หลังเรียนของนักเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 เนื่องจากแบบฝึกฯ มุ่งเน้นการจัดการเรียนรู้ที่ เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ เปิดโอกาสให้มีการซักถามข้อสงสัย และส่งเสริมให้เกิดการใช้ทักษะเพื่อแสวงหาคำตอบด้วยตนเองอย่างทั่วถึง

สรุป/ข้อเสนอแนะ

การเรียนรู้ด้วยแบบฝึกดนตรีรูปแบบแตรวง ตามแนวคิดการบรรเลงแตรวง ชาวบ้าน: แตรวงกุหลาบโชว์ ส่งผลให้การเรียนรู้ด้านทฤษฎีและทักษะการบรรเลงดนตรีรูปแบบแตรวงพัฒนาได้ดียิ่งขึ้น ทั้งยังส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองทำให้นักเรียนมีความคิดที่เป็นระบบ รู้จักสังเกต สังเคราะห์ข้อมูล และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสม ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และความขำนาญในการบรรเลงรูปแบบแตรวงชาวบ้านได้ดียิ่งขึ้น **ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้** 1. ในการจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป ผู้นำไปใช้ควรอธิบายและชี้แจงบทบาทหน้าที่ ของนักเรียนอย่างชัดเจนตั้งแต่เริ่มต้น พร้อมทั้ง ยกตัวอย่าง เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนกล้าแสดงความคิดเห็นและเข้าร่วมกิจกรรมอย่างมีประสิทธิภาพ 2. ครูผู้สอนควร สร้างบรรยากาศ ที่น่าสนใจในการนำเข้าสู่บทเรียน และต้องจัดเตรียม อุปกรณ์การเรียน และสภาพห้องเรียนให้มีความพร้อมอย่างสมบูรณ์ต่อการทำกิจกรรมกับนักเรียน **ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไป** 1. ควรมีการสร้างแบบฝึกดนตรีรูปแบบแตรวงโดยใช้แนวคิดบูรณาการกับการสอนในรายวิชาทักษะดนตรีสากลในระดับชั้นอื่น เช่น รายวิชานาฏศิลป์ 2. ควรนำแบบฝึกฯ ไปใช้ประโยชน์ในด้านการสอนแตรวงให้กับวงดนตรีหรือผู้ที่สนใจภายนอก

เอกสารอ้างอิง

กรมส่งเสริมวัฒนธรรม. (2558). แตรวง (BRASS BAND). กรุงเทพมหานคร: กรมส่งเสริมวัฒนธรรม performance/103-brass-band

คมกริช การดี. (2562). แนวทางการพัฒนาสื่อการเรียนรูและแบบฝึกหัดสำหรับแตรวงไทย. วารสารดนตรีศึกษา, 11(2),45-58.

ณัฏฐนิช นัก และกมลธรรม เกื้อบุตร. (2564). แตรวงในอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 13(1), 32-45.

พัทธรินทร์ หลำชม. (2566). การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องดนตรีสากลเพื่อพัฒนาทักษะพื้นฐานทางดนตรีสากลสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์, 8(2), 210.

วิศรุต สุวรรณประเสริฐ. (2564).การปรับตัวของแตรวงชาวบ้านในลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงทางสังคมร่วมสมัย. วารสารศิลปกรรมศาสตร์, 13(1), 89-104.

ศูนย์ข้อมูลกลางวัฒนธรรม. (2555). ประวัติแตรวงกุหลาบโชว์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา กระทรวงวัฒนธรรม. (อ้างอิงประวัติการก่อตั้งวงโดยนายกุหลาบ และการสืบทอดโดยนายบุญลือ ธนีรมย์) เรียกใช้เมื่อ 10 มกราคม 2565 จาก http://culturalheritage.go.th/index.php/heritage/

สมบัติ เวชกามา. (2554). การพัฒนารูปแบบการบรรเลงดนตรีแตรวงชาวบ้านร่วมสมัยในจังหวัดอุตรดิตถ์. ใน วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.

พงษ์ศิลป์ อรุณรัตน์. (2552). ดนตรีไทยในสังคมและวัฒนธรรมไทย. นครปฐม: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.